

zeldzaam - gebruikelijk

uitbreiden

uitleggen

zeldzaam = wat zeldzaam is, gebeurt bijna nooit; je ziet het niet vaak

gebruikelijk = als iets gebruikelijk is, gaat het altijd zo; je ziet het vaak

uitbeelden

Een fragment uit het filmpje *Singing in the rain* (typ in de zoekmachine in: *Singing in the rain video*). Begin bij het moment dat Gene Kelly (wervelend) tapdanst (ongeveer na 2 minuten) en bekijk het filmpje tot het eind, als de politieagent komt en Kelly zijn paraplu weggeeft aan een voorbijganger.
Een paraplu.

voorbewerken en semantiseren

LEERKRACHT

Ik ga jullie iets leuks laten zien wat bijna nooit gebeurt. Het is **zeldzaam**. Wat **zeldzaam** is, gebeurt bijna nooit; je ziet het niet vaak. *Start de video op het punt dat Gene Kelly begint te tapdansen*. Kijk, die meneer is aan het dansen in de regen. Dat is **zeldzaam**, dat gebeurt bijna nooit. Hij spettert gewoon zijn schoenen nat, hij stampt in de plassen. Dat zie je niet vaak; het is **zeldzaam**. En nu geeft hij zijn paraplu ook nog weg, midden in die regenbui! Nou, dat is **zeldzaam** hoor. *Stop de video*. Hier zie je ook iets wat **zeldzaam** is (*plaatje in het woordweb aanwijzen*). Die mevrouw laat haar kat uit. Dat gebeurt bijna nooit! Het is **zeldzaam**, je ziet het niet vaak. Iemand die zijn kat uitlaat aan een riem, dat is **zeldzaam**.

Een hond uitlaten (*plaatje aanwijzen*), dat is **gebruikelijk**. Als iets **gebruikelijk** is, gaat het altijd zo; je ziet het vaak. Je ziet vaak dat iemand zijn hond uitlaat. Een hond aan een riem is **gebruikelijk**. Een paraplu in de regen is ook **gebruikelijk**. Als het regent, zie je vaak mensen lopen met een paraplu (*paraplu opsteken*). Zo gaat het altijd, het is **gebruikelijk**.

Dus: als iets **gebruikelijk** is, gaat het altijd zo, je ziet het vaak. Een paraplu in de regen is **gebruikelijk** (*paraplu dichtklappen*). Een hond aan een riem is ook **gebruikelijk** (*plaatje aanwijzen*). Maar iets wat **zeldzaam** is, gebeurt bijna nooit; je ziet het niet vaak. Een kat aan een riem bijvoorbeeld (*aanwijzen*). En dansen in de regen, dat is ook **zeldzaam**. Maar wel leuk! *Maak een dansje met de dichte paraplu*.

zeldzaam - gebruikelijk

interactieve verwerking

LEERLINGEN

Klassikaal

- Kijk eens allemaal naar buiten.
- Is dit weer gebruikelijk voor deze tijd van het jaar? Wat is gebruikelijk voor dit seizoen. En wat is zeldzaam?

In duo's

- Welke dieren zijn zeldzaam in Nederland?
- Wat eet je voordat je naar school gaat, wat is gebruikelijk voor jou?

consolideren en controleren

Gecijferdheidopdracht

- Vertel dat je de rekenles begint met een gebruikelijke som. Laat de kinderen de som maken. Daarna zet je een ongebruikelijke som op het bord, die de kinderen met jouw hulp maken.
- Zo'n som maken jullie vaak. Het is een gebruikelijke som. Nu gaan jullie een som maken die je niet vaak doet. Het is een zeldzame som. Ik schrijf hem op het bord, dan gaan we hem samen maken. Het is niet gebruikelijk dat ik zo'n som geef, het is zeldzaam, dus ik help jullie erbij.

Spelletje

- *Alle vogels vliegen*: je zegt telkens een zin. Als het gebruikelijk is, blijven de leerlingen zitten, als het zeldzaam is 'vliegen' ze. Voorbeelden:
 - de school begint om 10 uur; dat is wel heel ...

- als je jarig bent, trakteer je; dat is ...
- je maakt 25 doelpunten in één wedstrijd; dat is wel heel ...
- je komt om drie uur 's middags uit bed; dat is...
- op zaterdag en zondag heb je geen school; dat is ...
- we beginnen de ochtend altijd met een knutselles; dat is ...

Meenemen in de klassenroutines

- Benut situaties om de woorden te laten terugkomen. Voorbeelden:
 - Het is gebruikelijk om na het lezen je boek op te ruimen, dus zo doen we het nu ook.
 - Kaj is vandaag ziek, dat is zeldzaam!
 - Dat ik op tijd op school ben, is gebruikelijk, maar vandaag ben ik ietsje te laat.

aantekeningen